Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҤА ОЛОХ

Хаһыат 1931 сыл алтыҥыы 15 ыҥыттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 61 (5885) | 1983 сыл. ыам ыйын 24 күнэ ОПТУОРУННЬУН | Сыаната 2 хаһчы

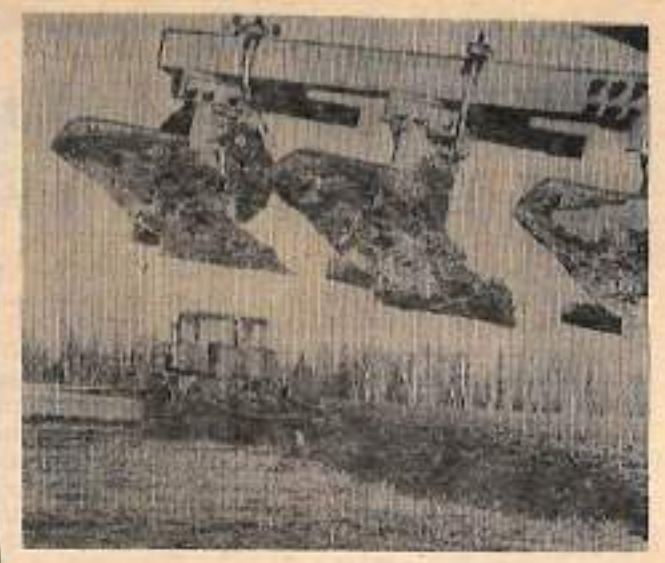

ҮЛЭНИ, СЫННЬАЛАҤЫ ДЬҮӨРЭЛЭЭН

Аны-аҕыйах хоһуттуҥан оройуон оскуолаларыҥ үөрэнээччилэрэ үөрэх дьылын түмүктэлэ күүтүүлээх сайыннары каникулларыгар тарҕаһыахтара. Быйылгы үлэ, сынньалаҥ чиэптэрэ, Бүтүн Союстаабыт штаб баһаарыытынан, Ленинскэй комсомол төрөөбүтэ 65 сылга туоллуттуган ананар. Чиэптэр бэс ыйын 4 күнүгэр үөрүүлээх митингилэринэн, линейкаларынан саҕаланар.

Онон бары педколлективтар, базовай предприятиелэр, профкомнар, профсоюз райкомнарын, норуот үөрэдиригэр отделын, ЫВСЛКС райкомун иитиллэригэр сайыннары сынньаланы уонна үлэни кодьуустээһиниҥ тэрийэр эрдэттээх сорукка турабыт.

Быйыл саҥа үөрэх дьылыгар баланһаҥныга, оҕо сынньаланын тэрийиигэ Кытаанах орто оскуолатын коллектива, «Чурапчы» совхоз салаатата уонна Кытаанах сэлиэстэтин исполкома оройуонна ыытыллыы таһаарбыттара бэлиэбиллэ ылла. Бу бэчээтинэ дьыалаҕын өйөөһүҥэ эрдэттээх кэм саҕаланна.

Сайынны кэмиэ үөрэнээччилэри 100 бырыһыан үөрэҕиниэх сынньаланыгар уонна үлэҕэ хабыллыахтаах. Маныаха кэнниҥи сылларга Хатылы орто оскуолатын коллектива балачча үчүгэй холобуру көрдөрөр.

Сайынны кэмиэ оҕону иитэр биир кодьуустээх формаҕынан үлэ уонна сынньалаҥ лааҕырдара буоллулар. Оройуоҥҥа кэнилэргэ материальнай базаны тэрийиигэ ситиһиилээхтик үлэлиир коллективтар баар буоллулар. Ордук Хатылы орто оскуолатын «Чэчир» лааҕыра үчүгэй оттуһан биллиннэ. Коллектив кэнниҥи сылларга кустаһыыга оройуоҥҥа иннин биэрбэт. Оттон аспыт сылларга республикаҕа иккис көрдөрүүлээх МТЗ-80 трактор фондыгынан уонна харчынан бириэмийэлэммитэ. Эмиэ ити күүдүк, Дириҥтэн «Маарыкчаан», Бахсыттан «Кустук» лааҕырдар үчүгэй үлэлэрэ бэлиэтэнэ. Мөгүдэй, Сылан орто, Соловьев, Арылаах ардыы кылаастаах оскуолаларын о. д. а. үөрэнээччилэрин холбөһүктэрэ даҕаны кодьуустээхтик сайыллыллар.

Ол эрээри үлэ уонна сынньалаҥ лааҕырдарыгар капитальнай базаны тэрийии кыаллан биэрбэт. Субуруускай аатынан совхоз уонна Хатылы оскуолата биирдэ үлэлиир үчүгэй опыттара ситэрэ суох тарҕатыллар. Балаһыанньа ордук Эриилик Эристиин аатынан совхозка мөлтөх. Манна билигин даҕаны оҕолор балаккаҕа, отехха олорон, сынньанарга сөптөөх усулуобуйата суох сайыллыллар. Оройуон кинниттэн байҕалэрин үлэһиттэрин оҕолорун сынньалаҥнарын тэрийиигэ райпо, тутуу мехчастотын, «Якутмежсовхозстрой» мехколоннатын, промкомбинат, о. д. а. коллективтар сахалтадара, профкомнара ситэтэ суох үлэлиллэр. Итинник сыһыан туоратыллыан нөада.

Саҥа көрдөбүллэринэн салайтаран пришкольнай опытнай участоктарга улахан болҕомто үүрүллуохтаах. Кинилэргэ базовай совхоздар агрономнара көмөлөһөр эбээһинэстээхтэр. Билигин бары оскуолаларга сөптөөх кэмэйдээх теплицалары тутуу соруга турар. Участоктарга ыһыы сирин иэнин кэнэтэн, кыһынын итии аһылыгы тэрийиигэ сөп буолар хортуоппуйу, оҕуруот астарын ылар гына былааннаныахха.

Биллэрин күүдүк, быйыл үөрэнээччилэр үлэҕэ холбөһүктэрэ кэмчилээһинэ уонна харыстанан буолуугар Бүтүн Союзтааҕы походка кыттыахтаахтар. Бу улахан иитэр суолталаах дьалаҕа активнайдык ылсыахха.

Кэнники сылларга оройуоҥҥа оскуолалардааҕы лесничестволар уота-күөһэ суох үлэлиир буоллулар. Ол түмүгэр айылҕаҕа харыстанньан сыһыан тыыныгар иитиигэ биллэр-көстөр көтүтүү таһаарыллар, эмтэх оттору, от сиэмэтин, сир астарын хомуйуу, о. д. а. умнуута хааллылар. Маны көрүөххэ, көннөрүөххэ.

Оҕо площадкаларын үлэлэрин тэрээһинин салгыы туспарыы соруга турар. Баларга ордук айымньылаахтык үлэлиир, инициативалаах педагогтары сыһыартыахха наада.

Үөрэнээччилэр сайынгы сынньалаҥнарыгар, туһалаах үлэлэригэр, усулуобуйалары тэрийиигэ — күннэтэ кыһамныыны, кемэҥү!

Бааһына үрдүк үүнүүтүгэр —бигэ рабочай мэктиэни!

УРУККУ ИТЭҔЭСТЭРИ ТУОРАТАР ТУҺУГАР

Карл Маркс аатынан сэлиэстэ бэрэһиэнэ туруктаах 4 ДТ трактор 284 гектарга сиик саптарбыт, 3 К-700 100 гектары хорупput.

Былырыын намыһах үүнүүнү ылыы сүрүн бириҥиинэлэриниэн, бастакытынан, минеральнай уоҕурдуулуу киллэрии кыаллыбатаҕа, иккиһинэн, бааһынаны танастааһын мөлтөҕө уонна үсүһүнэн, тэрээһин намыһаҕа буолбуттара. Онуоха быйыл туох дьаһаллар ылыллыбыттарын туһунан ыйытыыга совхоз кылаабынай агронома Н. Шестаков уонна «Сана олох» хаһыат редакциятыҥ Төгүрүк остуолун кыттыылааҕа, звеньевой И. Степанов маннык эппиэттээтилэр:

Н. ШЕСТАКОВ:

— Бааһыналаныы бэлэмнээһин үлэтин 6 хонуттуран бүтэрэрбэт сорукталабыт. 600 гектар сиргэ дьаһаймаҕын, 250 гектарга кормовой культуралары уонна 100 гектарга эбиэһи ыһыахпыт. Сиэмэ үс төгүл ыраастанна.

Минеральнай уоҕурдууну быйыл рядковай ньыманан киллэрэргэ бэлэмнэнэбит. Билигин куулаан болэлиээтибит. Быйылгыттан иккитэ хоһуулах сэлиэ оборокка, ниэрбэт. Боччумнаах ситиһиибит диэн — ити. Урут биирдэ эрэ культивацийлыыр этибит, быйыл иккитэ ыытыахпыт. Көрдөбүлэ эппиэттиилэр сарайдар, ыскылаатталар суоктарынан, хомуйбут да үүнүүбүтүн хаачыстыбалаахтык харайбат этибит. Онуоха быйыл саҥа ыскылаат уонна сарай тутуутун саҕалаатыбыт. Маҥа соҕотуопкаланна, шифер көстөрө буоллар, күһүҥҥэ диэри үлэҕэ киирэ сыһыа этэ.

И. СТЕПАНОВ:

—Аспыт сылга звено састааба уларыйа-тэлэрийэ турбуҕа, бастайаннай сыһыарыллыбыт техника да суоҕа. Ол үлэҕэ охсуулаҕа биллэр. Быйыл отделение салаатыгар 7 үлэһитэ, 1 ДТ, 1 МТЗ трактордары бастыҥаннай үлэлэтэргэ быһаарда. Бастах кэмиэ 2 К-700 көмөлөһүннэрэргэ эрэннэрдиллэр. Сайын бааһынабытын байэбит көрүөхпүт-харайыахпыт, 5 км бүтэй тутуохпут. Ньаҥсах Улуоҕар уонна Сутуруолаахха барыта 122 гектар сири оҥоруохпут.

Үлэ элбэх. Оҥу хаачыстыбалаахтык толоруу үүнүү дьыалатын быһаарыыга. Оттон ол хас биирдии үлэһит кыһамныытыттан, айымньылаах сыһыаныттан тутулуктаах.

М. МИХАЙЛОВА.

СНИМОККА: И. И. Степанов (хаҥастан бастакы) звено чилиэнэриниин сүбэлэһөр; К-700 трактордар сир хоруталлар.

П. Окоҥешников фотота.

Дьэһимиэн сиэмэтэ түһэриллэр

Луукуйа бааһыналыыр кэм ыйын 19 күнүгэр Эриилик Эристиин аатынан совхоз Хоптоготооҕу отделениетын опыттаах трактористара А. Е. Луковцев уонна П. Л. Далбаев ДТ-75 трактордарынан сиик саптарыллыбыттара. Үһүс күнүгэр манна хорутууга турбуттара. Илларээ күнээҕи тургунан отделение үрдүнэн 350 гектарга сиик саптарыллыбыта, 110 гектар хорутулуннна. Бүгүн Уолан Чаранга 4 сэлиэкэнэн сиэмэ түһэринтэ саҕаланар.

Отделение 800-чэкэ гектар иэннээх ыһыллыбыт бэс ыйын 1 күнүгэр диэри ситэрэргэ соруктанар. Бэҕэһээнги тургунан ыһыы үлэлэригэр барыта 47 рабочай туруорулунна.

Г. ЛУКОВЦЕВ, бригэдьиир.

Хорутуу салҕанар

Карл Маркс аатынан совхоз Бахсытаабы отделениетыгар быйыл 300 гектарга туорахтаах культуралар, 80 гектардаах бааһынаҕа сүөһү аһылыга буолар культуралар уонна 10 гектарга турнепс ыһыллыахтаахтар.

Чыаппараҕа механизатордар К. Н. Копырин уонна А. К. Лыткин 26 гектар иэннээх Даран бааһынатын хорутардылар.

Толоон бригэдэтигэр Матырыас Солоҕунугар сиик саптарыыта ситэриллибэ.

И. КАНДИНСКАЙ.

Үлэ үгэннээн барар

Субуруускай аатынан совхоз сири оногоочулара саасҥы хонуу үлэлэрин күүтүөмнээхтик ыыталлар.

Билигин манна 418 гектарга сиик саптарыллыбыта, 241 гектар культивацийланна, саасҥы хорутуу 26 гектарга ыытыллыбыта, 122 гектар лущениэлэнна.

ССКП райкомун чилиэнэ, С. Н. Литвинцев сэлиэстэ ньиитэр лаабыр үлэлэйэр үрдүк үүнүү звенотун чилиэнэлэригэ бу күннэргэ илгэлээх буоргэ сиэмэни түһэрэргэ баланнэнэллэр.

«СО» корр.

★

Инники күөҥҥэ

★

Опыттаах продавец З. С. Хаптаева сэбиэдиссэйдээх Болугурдаабы бородуукта маҕаһыынын коллектива сыл түөрт ыйынааҕы быланын 4000 солк. аһарбыт толоорбута. Ол иһиттэр муус устардааҕы сорудах 17,2 бырыһыанынан куоһарыллыбыта.

Прилавок бастыҥнара кэм ыйытар 16 тыһ. солк. эргиниэхтээхтэрин бу күннэргэ хайыы-үйэ 13 тыһ. солк. табаары батарбыллар.

М. ТРОФИМОВА.

ОБЩЕСТВЕННАЙ ТЭРИЛТЭЛЭР ОРУОЛЛАРЫН ҮРДЭТЭБИТ

Райпотребобщество иһиннээҕи партийнай тэриллэ коллективка интэр үлэни тэрийии сыллааҕы былаан өссө аастыт сэтиньэ биторгэлиттэ. Былаанҥа райпо бырабыланньата, партбюро, профсоюзнай уонна комсомольскай тэриллэр ханнык дьаһаллары ылаллара чопчу ыйыллыбыта. Хас биирдии дьаһалы эрдэттэн болҕомтоҕо ылыныллыахтаах ыытыы, дьоҥҥо тиийиммтэх, дьайыылаах оноруу болҕомтоҕо үлэлиэхтэр туруоруллубута.

Аастыт сылга биһиги наставниктар уонна эдэр специалистар элеттарын ордук үчүгэйдик ыыппыппыт. Слекка адэрдэрэ үөрүүлээх быһыыга-майгыга үлэ кэпиэскэлэрин туттарыы, үлэ ветераннарын ахтыылара барыта киһини долгутар, өйгө-санааҕа интэр тыыа тэриллибиттэрэ. Бииргүгэй дьаһалынан кооперативнай эргиэн кырдьаҕас үлэһитэ М. Е. Софронова чиэстээһин биэрэрэ буолбута. Кырдьык да үлэ диэн чиэс, хайҕал, дьыалата буоларын үгүс киһи сэҥээбүтэ.

Интэр үлэҕэ ыччат настыаныктара уларан оруоллаахтар. Кинилэр коллективтарга биллэр-көстөр сабыдыалы оторуллор. 1 №-дээх маҕазыынка А. Т. Карсакаева уонна Д. С. Постников, Мурун Тыымпыйа маҕазыынытар Р. П. Захаров, кинин аппаракка старшай экономист Д. Г. Никонов, кылаабынай бухгалтер В. И. Гуляева уларан комөлөөхтөр.

Коллективы эйгэтигэ общественнай тэриллэлэри кытыннарыы партийнай тэрилтэ болҕомтотун кининэр турар. Дьахталлар советтара (председатель С. И. Аргунова), ДНД (Г. С. Платонов), профком (М. М. Трофимова) элбэх үлэни ыыталлар. Профилактика совета (Л. А. Ермолаев) итирик тэһиини, общественнай бэрээдэги көһиини сэрэтиигэ анаанминээн үлэлиир, 8 киһини кытта биирдиилээн консэтэн кэннэрүнэллэрэн модьуйда.

Администрация үлэтин хонтуруоллуур партийнай комиссия (И. И. Ксенофонтов) государственнай былаанары толоруулуу идеологическай өттүнэн хаачыйыыга туһаайыллыбыт уурааҕылары олохҕо киллэрии туһунан кэнн остолобуой коллективын отчуотун партийнай мунньаҕа боломмээн киллэрдэ, Чураччытааҕы эргиэн предприятиетын маҕазыыннарыгар хаачыйыны культуратыгар, үлэ дьиссиплинэтигэр, табаары харайыыга бэрэбиэркэлэри ыытан ыйыылары онордө.

Коллектив чилиэннэрин успсай, политическай уонна профессиональнай биитин үрдэтиигэ үлэ былаанныахтык ыытыллар. Субу аҕай түмүктэммит партийнай, комсомольскай уонна экономическай үөрэх дьыылыар остуолаларыттан 106 киһи хабыллыыбыта. Пропагандистар Н. И. Монастырев, Л. А. Ермолаев, А. Г. Григорьева үтүө суобастаахтык үлэлээбиттэр.

ИДЕОЛОГИЧЕСКАЙ
ПАРТИЙНАЙ ОЛОХ
ХААЧЫЙЫҺЫ

Сыл аайы продавецтар, общественнай аһылык үлэһиттэрин, былыт шоферлар квалификацияларын, разрядтарын үрдэтии ыытыллар. Механизаторлар Н. Н. Филиппов, А. Н. Кондратьев, Л. В. Городецкай прицептоох автомашиналарга үлэлиир бырааһы ылыллар. Автопарк үлэҕэ дьүүллүүрдээх, инициативалаах эдэр кадрдарынан укаччылыннна. Билигин коллективтан 12 киһи үрдүк, 21 киһи аналлаах орто үөрэххэ кэтэхтэн үөрэнээллэр. Бастыҥ үлэһиттэрин көҕүлээһин, коммунистическай үлэ ударниктарын аатын иҥэрии сылдьата ыытыллар. 1982 сыл түмүгүнэн шофер В. Н. Корякин; кондитер К. С. Неустроева, экономист П. А. Андреева, продавец С. Г. Адамова ити үрдүк аатты ылыллар. Билигин райпо үрдүнэн 86 коммунистическай үлэ ударниктара баалдар.

Аастыт сылга биһиги коллективпыт бачыым кэтэҕэн 4522 солк. капитальнай кордорон агитацияны онорбута. Былыл 1 тыһ. тахса солк. суумалааҕы оҥоттороҕо кэлэр сылга ситэриэхпит. Кыһыл муннукка үлэ биримэтин сүтэрии экрана, пропагандист, ДНД дьон олорор сиринэн интэр үлэ, социалистическай куоталаһыы дуоскалара, Ветеран дуоската, сэрии, үлэ ветераннарын мунньуута, о. д. а. баалдар. Итилэри кэминэр сэтардан иһэргэ кыһанабыт.

Үлэ көрүҥнэриниэн коллективтар куоталаһыыларга тэриллэр. «Чиэһи, албан аатыҥ — үлэҥэн» хамсаһыыга оройуоннаабы бэлкээринэ, общественнай аһылыкка кинн остолобуой, советуопкаҕа Дириҥнээби, итэҕэстээһини утары охсуһуута Бахсытааҕы эргиэн предприятиелара ыҥырыы таһаарбат үлэлииллэр. Ити барыта аһаҕас үлэ коллективтарыгар доруобай микроклиматы үөскэтиигэ, киһилэр дьоҥу интиитэ эппиэтинэстэрин үрдэтиигэ туһааһыллар.

Од эрээри барыта эриидэхси буолбатах. Общественнай бэрээдэги көһиини туһалтэлэрэ билигин дэ тахсаллар. Дьон олорор сиринэн интэр үлэ кордобуҕа эппиэттэбэт. Эргиэн культуратта билигин да намыһах. Ити барыта түмүллэн былааннар эриидэхси толоруллууларын кэһэйдиир. Онон коллективка интэр үлэни салгыы тупсарга өссө да элбэҕи үлэлиэхпитин наада.

Н. АНЕМПОДИСТОВА,
партийнай тэрилтэ секретара.

РАБОЧАЙ ИДЭЛЭРИ ЫЛЫАБЫН!

Одьулуун аҕыс кыһаастаах оскуолатын выпускниктарын ЫҤЫРЫЫЛАРА

Ас-үөл программатын олохҕо киллэрии соруктарыгар уонна ССКП КК сэтиньиттээҕи (1982 с.) Пленумун кордобуллэригэр сөп түбэһиннэрэн оскуолатын бүтэрээччилэр тыа хаһаайыстыбатын производствотыгар үлэлии тахсыылара өссө дириҥ ис хоһоонэнэн, маассабай көрүҥнэнэн иһэр. Ону быыл Томпо оройуонун Кирнэс-Халдьаайы орто оскуолатын выпускниктара республикаҕа таһаарбыт ыҥырыылара, кинилэри батыһан оройуонтан Мутудай орто оскуолатын бүтэрээччилэр көтөхпүт бачыыннара даҕаны көрдөрөр.

Биһиги, Одьулуун аҕыс кыһаастаах оскуолатын бүтэрээр 12 үөрэнээччи, убайдарбыт уонна эдьийдэрбит производствоҕа тахсар үтүө үгэстэрин ситиһиилээхтик салгыыр инниттэн, тыа хаһаайыстыбатын рабочай идэлэрин баһылыырга соруктаах профессиональнай-техническай училищелэрга үөрэҕэ киирэргэ быһаарынныбыт. Онуоха училищелэ бүтэрэн баран төрөөбүт совхозпутугар үлэлии хаалар санаабан салайтаран, Карл Маркс аатынан совхоз салалтатын кытта дуогабар түһэристибит.

Итинник быһаарынан туран, оройуонга ахсыс кыһааны бары бүтэрээччилэри биһиги бачыыммытын ойуулэригэр ыҥырабыт.

(Ыҥырыы комсомольскай группа мунньаһынан бииргэ санаанан ылыллына).

ЫБСЛКС райкомугар

ЫБСЛКС райкомун бюрота Одьулуун аҕыс кыһаастаах оскуолатын бүтэрээччи 12 үөрэнээччи тыа хаһаайыстыбатын рабочай идэлэрин ылан, совхоттарга үлэлии тахсарга ыҥырыыларын биһиргээтэ.

Бюро бары оскуолалардааҕы комсомольскай тэриллэр бу бачыымы өйөөһүҥ тэрийиллэриттэр, 13 №-дээх СПТУ комскома училищеҕа үөрэххэ киирэргэ быһаарыммыт выпускниктары кытта шефтэһиини олохтуурутар сорудэхтээта.

ХАС БИИРДИИБИТ ЫТЫК ИЭЬЭ

«Биһиги дойдубут дьахталларыгар, советскай дьонноро буттүүннэригэр курдук, эйэ—бу төлөннөөх баҕа санаа эрэ буолбатах, бу дьиҥнээх олохҕо киирэр кыахтаах сыал, үрдүкү моральнай сыаннас» диэн эппитэ Советскай дьахталлар комитеттарын председателэ В. Н. Терешкова. Эйэ иһин охсуһуу аан дойдуга бастакы социалистическай государство историятын былдьаһын тухары, кини киэн ньэлэмэн иэнин устатын тухары тутумнаахтык ыытыллар. Ол чаҕылхай көстүүтүнэн советскай дьахталлар 1982 сыллаахха ыытыллыбыт «Стокгольм—Москва — Минск», «Москва — Вена» диэн Эйэ маршыллар кыттыылара буолбута. Кинилэр, сиргэ эйэ уонна олох туругураһын туһунан илиилэрин күүһүнэн киллэрэр кылаатталын сэргэ, ыччаты интернациональнай добордоһуу уонна ытыктабаһын тыыныгар сыламтата суох китэллэр. Бу үлэ дойду оскуолаларыгар барытыгар ыытыллар. Оттон учууталлар 71 бырабыланнара дьахталлар.

Соторутаахыта оройуон дьахталларын активнай мунньаҕа буолан аастар. Онно Эйэ дьыалатын бөҕөргөтүүгэ оройуон дьахталларын соруктарын туһунан бошуруус көрүлүннэ. Эйэ фондугар үбү киллэрии сыл аҕыйын улаатан иһэр. Оройуон 1981 сыллаахха Эйэ фондугар 18951 солк. киллэрбит буоллаҕына, былырыын ити сыыппара 27134 солк. тэҥнэспитэ. Бу хамсаһыыга доруобуйа харыстабылын үлэһиттэрэ ордук активнайдык кыттыбыттара, эйэ фондугар хас биирдиилэрэ оргутуннан 11-дии солк. киллэрбиттэрэ.

Дьахталлар комитеттарын тэрийиллэриниэн Эйэҕэ аналлаах тематическай биэчэрдэр, общественнай субуотуннуктар, Аҕа дойду Улуу сэриитин ветераннарын кытта көрсүһүүлэр, о. д. а. көрэхсэбиллээх дьаһаллар ыытыллаллар. Ол эрээри бу үлэ сир ахсын кэҥэтик, сонун формалаахтык тэриллэр буолбатах. Инникитин ону учуоттуохха.

Ыам ыйа оройуонтан Эйэ кэмүскалын ыйынан бэлиэриллибитэ. Актив мунньаҕа дьахталлар комитеттарын бу дьаһалга активнайдык кытталлыгар, оройуон бары үлэһиттэрэ Эйэ фондугар бииргии күнүэҕэ хамнастарын бизэроллэригэр ыҥырда.

Эйэ иһин охсуһуу биллэгэ уонна кэлэр көҕүнэлэргэ сырдык кэскили хаачыйар сыаллаах. Онон бу дьыалаҕа активнайдык кыттыы — хас биирдии советскай кэҥэ ытык иэһэ.

А. ГОРДЕЕВА,
дьахталлар оройуоннаабы комитеттарын председателин солбуйааччы.

СҮТҮГЭ СЭҤЭ ХАДЬЫЫҺЫТЫБАЛДАХТЫК

Боччумнаабы көтүү гынымыахха

«Ылдьык» — Субуруускай аатынан совхоз Хатылытаабы отделениетин бииргэ бастыҥ фермата. Манна «Үлэҕэ киллэбизин иһин» медаллаах сүөһү интиитин иккис тиэлэстаах маастара П. Ф. Кривошапкина старшайдыыр.

Кыбыыга хас да кэбиниилээх от лөтлөһөн туралларр. Хотоннор тастарыттар киэҥэзини ыамга кэлбит ынахтар бэрт холкутук кэбиниэн кэбиһэ-кэбиһэ күн үөтүгар сыламныыллар.

— Быйыл аһылык элбэх. Сарсыарда көннөрбө киэҥэ сиилэс сиэтэбит. Аны сиилэһи таһырдьа тэлгэтэн сиэтэн эрэбит, — диэн кэпсиир Парасковья Федотовна ынахтарын баайа-баайа. Кини быйыл түөрт ыйга хас биирдии фуражнай ынаҕыттан 712-лии кг үүтү сүүрэ былаанын 179 бырыһыан толорбут. Оттон салайар коллектива сорудаҕын 15 бырыһыанынан ууһанарбыт. Манна Ленин орденнаах С. Г. Кривошапкин кирдук идэлэрин дьиҥ-чахчы баһылбабыт ыанньыксыттары сэргэ эдэрдэри Розалия Догордурова уонна Людмила Давыдова таһаарыылаахтык үлэлииллэр.

— Ыам ыйын 25-нэ эргин «Ылдьыта» уонна «Мечтаны» сайылыкка кэһэрөргө былаанналанабыт. Ити үс хотон сүөһүтэ барыта Хаҥас Эбэҕэ сайылыаҥа. Билигин үс киһи титиктэри, ыанньыксыттар олорор дьиэлэрин өрөмүөнүүҥ сылдьаллар. Мэчиирэҥ кыараҕас. Ол иһин Эмээхсин Ураһатыгар эбии сайылык оҥостоору тутуу ыыта сылдьабыт,— диир отделение управляющайа И. И. Яковлев.

«Ылдьык» ферматыгар кыттаҥалһа турар «Мечтаҕа» иккис сылын ыанньыксыттыыр комсомолка Анастасия Белолюбскаяны көрүстүбүт.

— Күнүнэ валовойунан 1 центнергэ тиэрдэ сыһаһыһа кыайбаппын. Иккитэ хаста ынахтарым сүтэ сылдьыбыттара, — диир гыныс. Отделение салалтата онно кэлиэр дьаһал иҥэн С. С. Кривошапкины бостуутунан анаабыт.

Быйыл түөрт ый түмүгүнэн аастыт кэминээбитээҕэр 278 центнеринэн элбэх үүт ыаммыт, табаарынас эмиэ биллэрдик үрдээбит. Ол эрээри сорудах 19 центнеринэн толоруллубакка, графикка киирэ иликтэр. Сүрүн бириҥиинэ—ынахтар өрөһүлээн төрүүллэрэ. Биэс ыанньыксыттаах Сугулаан фермаҕар баара-суоҕа 27 ынах төрөөбүт. Онон искусственнай сиэмэлээһини графигын тутуһуугa, осеменатордар үлэлэрин хонтуруоллааһынга болҕомто ууруллара наада буолбут. Сайылыкка төрүөхтээх кыырэйдэргэ усулуобуйаны төрийэр туһунан эмиэ толкуйдуохха.

Муус устарга ыаммыт 311 центнер үүт барыта П суортааҕынан туттарыллыбыт. Ону лаборант К. Р. Никифорова ыанньыксыттар үлэлиир мэстэлэрэ кирдээҕинэн быһаарар. Уунан аллыбыт, күөгэлдьийэ турар муостаах хотонго ыраас үүтү ыыр, кырдьык ыарахан. Онуоха эбии ыанньыксыттар кутаанныы сылдьар суолунан ардаатаҕына, сотолугар диэри ноһуому кэһэн хотоннон тэйиччи соҕус турар тутар пууннта ыам ахсын үүтү биэдэриэн таһаллар. Онон маннн эмиэ үлэни чэпчэтэр суолу көрдүөх баар эбит.

М. МИХАЙЛОВА,
хаһыат аналл. корр.

Столицатаабы «Моссельмаш» завод коллектива тыа хаһаайыстыбатын массыыналарын узеллэрин хаачыстыбатын тосту үрдэттэ.

Ситиһиини завод оҥоһук биир көрүҥэр — редуктордары оҥорууга илэтийэтэ хаачыйда. Уруг тыа хаһаайыстыбатын техникатын предприятиелара аҕыйах-аҕыйах массыыналары бүтүннүү бөйөлөрө оҥороллоро, ол узеллар бары бииргэ буолуулларын маһэйдииргэ, үлэлэтиини уонна өрөмүөнэһиини ыараттара. Билигин киниэлэргэ редуктордары «Моссельмаш» баламиэн биэрэр. Производствоҕа промышленнай роботтар киэҥник олохтоноллор.

СНИМОККА: завод промышленнай роботтэрэ специалиһа В. М. Самсонов МП-1 манипулятору үлэҕэ баламиннр.

ССТА фотохрониката.

КЫЫЛ УОННА СОЮЗУОЙ
ОБЩЕСТВЕННЫЙ ОТДЕЛ ГАЗЕТЫ
3

АРЫГЫНЫ АТЫЫЛААЊЫНЫ БЭРЭЭДЭКТИЭХХЭ

1982 сылга итириктэн уонна күлүтээннээн иэдьиэлэ оройуоннааҕы отделытар аралаллыбыт дьон, барылаан аҕаларынан, 3500 үлэ күнүн сүтэрбиттэрэ. Быйыл түөрт ыйга итирик туруктаах 450 киһи түбэһэн эмиэ элбэх үлэ күнэ сүтэрилиннэ.

Өрөбүл уонна бырааһынньык күннэргэ общественнай бэрэҕэни кэһии, биһиллээн биир үксүн арыгыны көҥүллэммэтэх маҕаһыыннарга атыылаһыһын түмүтэр тахсыбыта. Ааспыт сылга оройуон киинигэр гастроном 43,4 тыһ. солк., 1 №-дээх бородуукта маҕаһыына 109,4 тыһ. солк., «Сельхозтехникаҕа а ъ ы» бородуукта маҕаһыына 46 тыһ. солк. уонна 3 №-дээх бородуукта маҕаһыына 11,8 тыһ. солк. арыгыны көҥүлэ суох атыыласпыттара. Ити маҕаһыыннар үлэһиттэрэ ол буруйдарын быйыл эмиэ салгыы тураллара арыгыны атыылаһыһын олохтомнуут бэрэҕэтин кэһии Кындал, Тэлэй Дириҥин уонна Толоон маҕаһыыннарыгар эмиэ баар.

Сорох сельскай Советтар исполкомнара производственнай участокторга баар маҕаһыыннарга арыгыны атыылаһыһы көҥүллүүр түбэлтэлэри тэһааһэлиир. Ол охсуута улахан. Күлүн тутар 22 күнүгэр Дорогунов, Федоров, Попов Хатылы тарбаһыттан УАЗ -452 Д массыынаны көҥүлэ суох кылаа баран Болтоҥоро түүн 11 чаас аайыста тиийэн продавец Климова В. Г. маҕаһыыны астаран арыгы атыыласпыттар уонна итирэн массыыналарын тоҕоробуттара. Продавец итэҕэйбэт сельсовет административнай комиссиятыгар көрүллэн ыстараантаммыта.

Оройуоннааҕы комиссияҕа биирбит үгэсүүлэр уонна рейдэлэр түмүктэрэ арыгыны атыылаһыһын бэрээдэгин кэһии атын да көрүнтэрэ баалларын көрдөрөллөр. Холобур, райпо ааспыт сылга эргиммит табаарын 10,1 бырыһыана кытаанах арыгы эта. Ити 1981 сылга атыыламмыттаабар 83,7 тыһ. солк. элбэх. Чыаппаратаҕы бородуукта маҕаһыына улахан кыраадыстаах арыгылары атыылаһыһыгга олохтомнуут нуорманы 20 бырыһыанынан аһарбыта. Мүгүдай, Хатылы уонна Соловьев маҕаһыыннара эмиэ өрдүк атыылаабыттара.

Холуобунай буруйу өҥөрүү, общественнай бэрэҕэни кэһии биричиинэлэрин уонна оҥу үөскэтэр усулуобуйаларын ырытан көрдөххө, үксэ арыгылааһын содула буолар. Ол да иһин Бахсыга, Мүгүдайга, Соловьевка уонна оройуон киинигэр буруйу өҥөрүү өрдүк үгүс.

Арыгыны атыылаһын бырааптыгын кэһии иһин РСФСР Верховнай Советын Президиумун Ыйааһынан бастакы түбэлтэҕэ 10—25 солк. ыстараап, иккискэ —биир сылга диэри үлэнэн көнөрүнэр хаайыы эбатэр 100 солк. диэри ыстараап олохтонорго, эргизи предприятиелартарыгар, общественнай аһылык тэриллэрэр үлэлиир быраабы 3—5 сылга быһыы көрүллэр.

Райпотребобщество салалтата, сельсоветтар исполкомнарэ арыгыны атыылаһыһы бэрээдэктиир туһунан быһаарыылары, уураахтары будулчуҥдаахтык тутуһуох, табаарылыбыт итэҕэстэри суһаллык туоратыах, буруйдаахтары тутаҕ эппиэккэ тардан иһэх тустаахтар. Арыгыны атыылаһыһы бэрээдэктээһин буруйу өҥөрүүнү, итириктээһини сэрэтии сүрүн дьаһалларыттан, биирдэстэрэ буоларын умнуохха сөпмэт.

В. СИДОРОВ,
райисполком иһинээҕи итириктээһини утары эҥсүһэр комиссия председателин солбуһааччы.

«Якутсельстрой» механизированнай участогын механига Василий Семенович Оконешников (сиһиэкэ уҥа) опыттаах общественнай автоинспектор быһыытынан суолунан сылдьыһыыга кыттан суох буолуутун хааччыйыыга үтүө үлэни ыытар.

ДЬИССИПЛИИНЭ ТӨРҮТЭ

Консультация

Соҕуотуҥуи көрүллэр сыныйалаҥ бириэмэни туһаныыларыгар сыһыалархалтыллар тустарынан үгүс үнсүүлэр киирэллэр. Онон сибээстээн быһаҕы бүгүн бу боппуруоска сорох быһаарыылары биэрэбит.

Үлэһиккэ, биллэрии курдук, 4 чаастаах үлэ кэмиттэн эбиэттэригэр итиэннэ сыныйарыгар 2 чаастан уһуна суох бириэмэ бириллэр. Өрөбүл күн туһунан. РСФСР Үлэ туһунан сокуоннарын кодексатын 61 ыстатыйатыгар олоҕуран бэйэлэрин производственнай-технический усулуобуйаларыттан үлэни тохтотор кыах суох тэриллэргэ үлэһиттэргэ өрөбүл уочараттыттан кэдиэлэ хайа баҕарар күнүгэр бириллэр. Онуоха профкомна себүлэһиннэрэн график оноһуллуохтаах. Ити кодекс 63 ыстатыйата дьону өрөбүл күн үлэлэтиини бобор. Итинник түбэлтэ производственнай авариялар уонна айылҕа алдьархайдара таҥыстахтарына эрэ администрация аналлаах бирикээһинэн конүллэнэр. Онуоха чугастааҕы икки кэдиэлэ иһиннэн үлэһиккэ сынньалаҥ күн бэриллиэхтээх. Өрөбүл күнгэ үлэлээһин биир эрэ түбэлтэҕэ—үлэттэн уурайыыта эрэ хамнас икки бүк төлөнүохтээх. Кодекс 64 ыстатыйата өрөбүл күнгэ үлэни харчынан төлөбүрүнэн, хас да күннээх отпуску бириниэн, уоппускаҥы уһатыыһынан солбуйууну себе суоҕунан аҕаар. ССҔП КК уонна ССРС Министрдэриин Советын 1967 сыл от ыйын 23 күнүнээҕи уураахтарынан совхозтар директордара профкому кытта сүбэлэһэн сааскы ыһыах, от хомуурун күрдук хампаанньаларга өрөбүл суох үлэни биллэрэллэрэ көҥүллэнэр. Ол гынан баран хампаанньа саспытын кэнэ ити өрөбүл күннэр туһаныллыахтаахтар.

Үлэһиккэ сыл ахсын тэрилтэ салайааччытын бирикээһинэн уоппуска бэриллэр. Онуоха профкому кытта сөпүһүннэрэн сыл сайын тэриллэр график оноһуллар. Ол хайдаҥа суох тутуһуллуохтаах.

Хас да сыллаахы уоппускаҥы холбоон биир кэмиэ биэрии ураты түгэнэргэ (үлэһит уонна профком себүлэһиннэрин эрэ) көҥүллэнэр. Уоппускаҥы харчынан толоһуҥ үлэһит атын тэриллэҕэ көһөр эрэ түбэлтэтигэр көҥүллэнэр.

Үлэ бириэмэтэ рабочайдарга уонна сулууспалаахтарга кэдиэлэҕэ 41 чаастан ордуо суохтаах. 15—16 саастаах ыччаттар кэдиэлэҕэ 24 чаас, 17—18 саастаахтар уонна доруобуйаҕа буортулаах усулуобуйаҕа үлэлээччилэр 36 чаас үлэлиэхтээхтэр. Сиэ тас оттуһан (сверхурочнай) үлэлээһин икки күнүгэ субуруччу 4 чаастан, сылга 120 чаастан ордуо суохтаах. Онуоха хамнас үрдэтиллибит кээмэйинэн төлөнөр.

Үлэһити атын үлэҕэ бэйэтин сөбүлэҥинэн эрэ көһөрүллэр. Үлэтин эйгэтэ, квалификацията, хамнаһа уларыйбат буоллаҕына атын үлэҕэ көһөрүүнэн аҕаллыбат. Дуоҕабарынан ити усулуобуйалар уларыйар буоллахтарына эрэ, атын үлэҕэ көһөрүүнэн аҕаллаллар. Чиэтэри этиэххэ наада: биир тэрилтэ иһиттэр атын үлэҕэ эбэтэр атын тэриллэҕэ көһүүгэ, тэриллэ-

(Бүтүүтүн 4-с стр. көр).

МЕСЯЧНИК БИЛЛЭРИЛИННЭ

Райсовет исполкома ыам ыйын 20 күнүттэн бэс ыйын 20-тигэр диэри норуот хаһаайыстыбатын объектарыгар уонна олорор дьиэлэргэ сааскы-сайыҥҥы кэмнэ баһаартан сэрэнэр дьаһаллары олохтуур месячнигы биллэрдэ.

Тэриллэлэр салайаччылара, совхозтар директордара, гражданнар месячник кэмигэр маннык дьаһаллары ылыах тустаахтар:

— бары объектар уонна олорор дьиэлэр тулаларыттан бөҕүсылаһы, умайар матырыйаалларын, күр оту ыраастаһыҥ, баһаарынай массыыналар сылдьар суолларын аһыҥ;

— газоэлектросварочнай уонна электроэнергия туттуллар атын үлэлэри хонтуруоллаһыҥҥа күүһүрдүү. Ити үлэлэр баһаарынай охрана көҥүллэһиннэҕинэн, аттестээх киһи анаммыт эрэ буоллаҕына ыытыллыахтаахтар;

—бары рабочайдары уонна сулууспалаахтары, чуолаан оһохчуттары, кочегардары, харабыллары, газоэлектросварщигы а ҕ ы ылии баттатан туран, баһаартан сэрэхтээх буолуу быраабылаларыгар үөрэтиҥ;

—үрдүк күүрүүлээх электролиниялар уонна электропроводкалар туруктарын бэрэбиэркэлээһин;

—резервуардары уунан толоруу, уунан хааччыйар дьаһаллары ылыы;

—уу баһар массыыналары барыларын баһаары умуруорар оҕоһуктарынан хааччыйыы;

— объектарга дьиҥнуурустубаны олохтооһун;

— ыскылаат т а р ы, маҕаһыыннары, сайга тутуулары, гаражтары харабыллаһыыны күүһүрдүү;

—объектарга толору хааччыллыыллаах баһаарынай щиттэри, ис баһаарынай кырааннары, телефоннары, сигнализацияҕа средстволарын туруоруу;

— үөрэнээччилэр сынньалаҥ кэмнэрин тэбатык, туһалаахтык атаарыллыыларыгар хонтуруолу олохтооһун.

ДПО сайаапка быһыытынан объектарга баһаар тахсыытын автоматическай к а й д ы к биллэрэр, сигнализацияны оҕорор, умайбат буурдаһыныгар ыстарар, огнетушителлэри иитэр.

К. СЛЕПЦОВ.

ИЙЭ УОННА ОҔО ИНТЭРИЭСТЭРИГЭР

Ийэ уонна оҕо сокуоҥунан көрүллүбүт бырааптарын араҥаччылааһын, оҕо интэриэһигэр киһи интэллигиитигэр ирдэнэр алименты төлүүртэн куотуна сатааччылары утары охсуһуу — бу народнай суут улахан суолталаах эбээһинэстэриттэн биирдэстэрэ.

Толоруулаах лиһэн тутаат, тэрилтэ бухгалтерията аналлаах судунаалга баллэтэхтээх уонна ый ахсын үлэһит хамнаһыттан алименты ыйыллыбыт быһыһыныгар тутан иһэхтээх.

Алимент үлэһит хамнаһыттан подоходнай налогу көҥүрүппит кэнэ тутуллар. Итиннэ Уһук хоту дойдуга үлэлээһин иһин аҕыллар надбавка, оройуоннааҕы коэффициент, биир сиргэ өр үлэлээһин иһин эбиилэр, ый, квартал түмүгүнэн бириллэр бириэмийэлэр уонна сүрүн хамнас — барыта аҕыллар.

Тутуллубут үп хамнас түнэтиллиэҕиттэн үс хонук иһиннэ ирдээччигэ ыытыллыахтаах. Хойутуур түбэлтэтигэр сурунан сэрэтиллиэхтээх. Почтовай бланкаҕа бухгалтерия ыйыы, төһө хамнас аҕыллыбытын, төһө налуок тутуллубутун, алиментан төһөтө ыытыллыбытын, иэстэн төһөтө төлөммүтүн, почтовай хомуурун арааран туран, ыйыахтаах, толоруулаах лиһэтэриннэн алименты туппутун туһунан суукка ыспыраапка түһэриэхтээх.

Милиция органнарыттан көрдөөн дьон паспордыгар «Алименты толоруур эбээһинэстээх» диэн бэлиэтээһиннээх буолаллар. Оннук киһи үлэҕэ киирдьиҥэ администрация, толоруулаах лиһэн күүппэккэ, паспорга ыйыллыбыт кээмэйинэн хамнаһыттан туппутунан барыахтаах уонна ол туһунан тута нарсудка биллэриэхтээх. Алименты төлөөччү байэтэ эмиэ ол туһунан үлэҕэ киирэритэр биллэрэр эбээһинэстээх. Ол эрээри сорохтор алименты толоруулаах лиһэтэриннэн 1500 солк. иэскэ киирбитэ арыллан сууттаммыта.

Алимент төлөөччү үлэттэн уураҕарын туһунан бириккээс тахсыбыт күнүттэн үс хонук иһиннэ бухгалтерия народнай суукка биллэриэхтээх уонна толоруулаах лиһэни алименты тутуу туһунан болиэтээһиннэрин оҕорон, иһин баттаан, бэчээт ууран, арыллыыр суруктаан тэпэрүөхтээх. Бу көрдөбүлү сорохтор толорботтор. «Чуранчы» совхоз рабочайа Неустроев Е. Д. 1982 сыл алтынныытыгар атын тэриллэҕэ кеспүтэ народнай суукка биллибэккэ сылдьыбыта. Эмиэ бу совхозтан Кузьмин И. И. урукку иэһиллэр аҕыһын хаммаһын ангаҕа тутуллуохтаҕын онугар бастакы кварталга чэпчэрэ эрэ тутуллан 169 солк. иэс үөскээтэ. Олоҥу-дьаһаҕы хааччыйыы производственнай управлениетын бухгалтерията рабочай Петров М. М. толоруулаах лиһэнэн от уонна атырдьах ыйдарыгар төлөөбүт үбүн алтыныыга көһөрбүт. Итиннэ сыһыан сэмэлэһиэх тустаах.

Билигин бэдэрээттэһэн үлэлээһиҥнэ дуогабар үксүн биригэдьиир аатынан эрэ оноһуллар. Онон алимент төлүөхтээх киһи биллибэккэ хаалыан сөп. Итиннэ түбэлтэнэн туһанан Русских А. В. алименты төлөөбөтөх иэһиҥ— 500 солк, биирдэ ууран биэрэргэ күһэллиннэ. Онон бэдэрээттэһии дуогабарын түһэрсиитэ биригэдэ хас биирдии чилэнэн паспорын көрүү, кимин-хаммытын чуолкайдааһын булгуччулаах.

Тэриллэлэр салайаччылара, кадрга отделлара, бухгалтердара, сельсоветтар исполкомнара ити эбээһинэстэрин кичэйэн чуолкайдык толороллорун иһэ уонна оҕо интэриэстэрэ модьуйаллар.

М. ФЕОФАНОВА,
суут толороөччута.

Ангола: КЫАЙЫ МҮЧЧҮРҮЙБЭТ

МИЛА—Үлэ партиятын председателэ, Ангола Народнай Республикатын Президенэ Жозе Эдуарду Душ Сантуш Советскай Союзка ыалдьаттаан сыдьыытын кыраныысса таһынааҕы прогрессивнай бэчэт ССРС африканскай норуоттар национальнай босхолонуулаах охсуһуударын сорудуллаахтык өйөөһүнүн, колониализмы уонна расизмы эҥинэ туох кыалларын барытын онгороотө баламын ейэ дааһастабылын быһыытынан көрөр. «ССРС уонна АНР икки ардыларыгар олохтоммут сыһыанньһыллар улуу дэриэбинэ эдэр, сайдан иһэр государстволар кытары тэҥ уонна хардарыта барыстыах сыһыанньһыллар холобурунан буолар»,—диэн суруйар Индия «Патриот» диэн хаһыата.

Народнай Анголаны уҥуоҕа хайыы-үйэ ахсыс сылларын охсуһар эрээри чугуйан иһэр португальскай колонизатордар уонна расистскай САР ону тэҥэ преторияттан өйөбүл ылар УНИТА террористара АНР норуотун хаһаайыстыбатыгар туһалаах буолуохтарын барытын урусхаллаабыттара. Ис итиэннэ тас реакция агрессивнай дьайыылара Ангола экономикатыгар Вашингтон солоруу өйөбүлүнэн онгорбут хоромньута баһаҕай—10 миллиард доллары тэҥнэһэр.

Ол эрээри МПЛА—Үлэ партиятын салалтатынан социализм диэки хайысхалаах сайдыы суолун талыммат антольскай норуот революция өстөөхтөрүгэр сөптөөх хардары биэрэр. Эбэ олохтобүт провинцияларыгар хаһаайыстыбаннай үлэ-хамнас сыыһа олоҕун булар. Кофены — лойду сүрүн экспортнай культуратын онгорон таһаарыыга улаатыныгар ыһын норуот бүттүүнүн хамсаһыыта ситиһиллибитэ.

Ангола революционнай өстөөхтөрө саҥа олоҕу тутууну мэһэйдиргэ сорунууларын тохтоппоттор, народнай Анголаны Намибиа босхолонуутун кырдьыктаах дьыалаһан эр саналаахтык өйөөһүнүн ыһыктыбат кэһэтэр толкуйтан ирахпаттар. АХШ Анголаттан Куба интернациональнай күүстэрин таһаардарыгар Намибиэ тутулуга суох буолуутун биэриэх буолан ыгаайыына кэнсиэ АНР ис дьаһалларыгар кыһаҕастык ороспуутун атыыныгар сыаналаныан сатаммат. Кини ону тэҥэ САР Намибиэны оккупациялааһынын тэптэрэн биэрэр. Ити барыта Африка империализм маневрдарын объегынан буола туруохтаабын туһунан этэ.

«Бу уустук быһыыга-майгыга,—диэн суруйар «Журнал ди Ангола» хаһыат,—Ж. Э. Душ Сантуш Москваҕа ыалдьытаан сылдьытыгар онгорбут сайабылыанньа Советскай Союз АНР-гар көлөр да өттүгэр толору өйөбүлү онгорор саналааһын. Ангола революционердар төрүт суолталаһы биэрэрин жердерэр ССРС-ры кытары дэриэбинэлээх африканецтар сүрэхтэриттэн эрэли дьэҥкэтитэр АНР норуотун ыйаһыта мүччүрүйбэт».

С. КУЛИК.

ССТА ырытаччыта.

ИЙЭ ДОЙДУГА ИЭЙИИ ДЬИЭТТЭН-УОТТАН САҔАЛАНАР

Одьулуун сельсоветын исполкомун сорудаһыйан бөһүөлэк кыһыл быалаах Бочуотун кинигэтин онгорон сүтэрдибит. 141 страницаттан 126-гар — биэрдэки кийи ыытыас биографията, 13 страницаҕа олохтоох наҥылаах, колхоз, өскүөлэ уонна бөһүөлэк туһунан кылгас ыстыраапкалар, гражданскай сэриҥэ кыттыбыт уонна Аҕа дойду Улуу сэриитигэр ыытыллыбыт дьон испиниэктэрэ, ревкомовецтар уонна бастакы комсомолецтар киирдилэр.

Барыта алта ый үлэлэнэбит. Аҕа дойду Улуу сэриитигэр ыытыллыбыт, сэриҥ уонна үлэ фронтарыгар сылдьыбыт дьоннор туоларыттан матырыйаалларбыт хомуйуута А. А. Антипин, Н. И. Ботучин, Д. Н. Ефремов элбэхтэн комолестүлэр. Бэйэбит эрдэ жуспут уонна журналбыт оболорунан суруттарбыт матырыйаалларбыт баалларга амыз туһаланата.

Маннан сибээстээн ыччаты иитии туһунан кылгастык тохтуу түһүөхүн.

Бийиги ити матырыйаалларбыт хомуйа сылдьан байаларын ааспыт олохторугар болҕомтону чүрбит дьоҥҥо түбэһитэлээтибит. Правительственнай наҕараадаларын оболорбөр оонньоппут, грамоталарын сүтэртээбит, оннооҕор фото-снимоктара да суох дьоннор баалларга эбит. Хомолтолоох суол.

Манна, Одьулуунга, гражданскай сэриҥ сылларыгар оболорун ортотутар сэҥэлэстээҥҥэ олорбут Отдоочуйа эмхэхсинэ (Дьячковская А. К.), Аллака оҕонньору (Максимов Т. И.), Тыытыйбах Тытыҥнай (Дьячковская М. А. уонна Е. И.) көрсүн сырыыларын түһүнэн көпсөтэхха, сиҥэ истэн сөҕүйбэт дьячаттар аҕыйаҕа суохтар. Аҕа дойду Улуу сэриитин сылларыгар Емельянов аатынан колхоз дьахтыллара 70 кытарах ыһыаҕы көлө онгостон ферма отун тиэйэн, оройуонҥа сайбаан таһан олорбуттарын, Аллаах-Үүн таһаҕаһыгар тохсунньу торулуур тымныыларга түөрттүү аҕыйаан сыдьыбыттарын үгүстэр билэбиттэр. Ити сылдьар Дьэбдьиэ (Яковлева Е. А.), уһус оболоох Өлөөнө (Колесова Е. И.) эмээхситтэри ол хорсун-хоодуот дьоннор кырдьан олордохторо диэллэрэ биллибэт.

Ийэ дойдуга ыайыы бэйэ дьиэттэн, дэриэбинэттэн саҕаланар, Ону үгүһэйдик, дириҥник ойдоотоххо эрэ, аҕа көлүөнэ албан аастахтарын суолун утумноохха сөп. Ол иһин наҥылыахтэр, үлэ коллективтарын историяларын аһаан-минээн үөрэтэр, иэдэйиник Бочуот кинигэлэриттэ онгорор адъас наадалаах. Оннооҕор уратыгар талаан да, литературнай дьоҕур да кэрдэммэт.

Историяҕа ытыктабыллаах оҕолоҕо ийэ-аҕа, эһэлэр холобурдара «ордороро». «Саҥа олох» хаһыат быйыл муус устар 12 күнүнээҕи нүөмэриттэр эстории уонна культура паамятынньыктарын харыстыыр общество оройуоннааҕы отделениетын эбэһээтэлистибэтэ бэчэттэммита. Онно, биһигиэхэ

СНИМОККА: «Вечеринка» спектакльтан сцена.

ССТА фотохрониката.

Коми АССР-ҕа бииргэ бөлөхтүү Помоздино сэлэниэтээҕи Культура дьиэтин фольклорнай коллектива — олохтоох «Помоздинскай» совхоз үлэһиттэрин холбоһута. Коллектив кыттыылаахтара ыллыктары ырыалары, национальнай таҥаһы, дьиэ-уот тэриллэрин бүгэн сылтар салгынньалэртэн мунньаллар. Самодеятельнай артистар тыа сирин олохтоохторун жинилэригэр уонна куораттарга үгүстүк сонньуулар. «Вечеринка» спектакль — кинилэр таҥаһа үлэлээро хоһуугу баһынай олоҕун-дьаһаҕын, түбүгүн, дэриэбинэ үгэстэрин итиэннэ абырыччайдарын көрдөрөр.

УОТТАН СЭРЭНИЭХХЭ

— Айылҕа—норуот баайа —

Ойуур баһаардара айылҕа аата-ахса суох алдьархайы аҕалаллар, государстволар уларан хоромньуну—оҕоруоллар.

Биһиги оройуоммут территориятыгар анардас гэлии биэс сылга 57 тогул уот туран 80-на гектардаах ойуур умайбыта. Ол түмүгэр 14,4 тыһ. солк. тахса суумалаах ночоот тахсыбыта. Ырытан көрдөххө, уот бүтүннүүтүн кариэтэ дьон дьаһайдарыттан, эппиэтинээһэ суохтарыттан барар. Ол курдук, үөһээ ахтылыбыт түбэлтэлэртэн 21-дэрэ ходуһаны өртөөһүнү кытта сибээстээхтэр, оттон 24 баһаар биирдиилээн гражданнар уоту сэрэҕэ суох туттууларыттан турбута. Буруйдаахтар административнай уонна холуобунай эппиэккэ тардыллыбыттара.

Баһаар үксэ ыам ыйыгар барар. Холобур, кэлин биэс сылга ыам ыйыгар 3-4 ойуур баһаара турбута. Ити кэмгэ от ыйыгар уот 9-та барбыта. Онон бу күннэргэ тыаҕа, хонуугу уоту уһулуччу сэрэхтээхтик туттар наада. Уот баран эрэрин көрбүт дьон тута сельсовет исполкомугар, леспромхоз үлэһиттэригэр, ис дьыала отделыгар, о. д. а. биллэрэ охсуохтаахтар уонна миэстэтигэр уоту умуруорар дьаһаллары ылыахтаахтар.

Ходуһаны көҥүлэ суох өртөөһүн Саха АССР Министрдэриин Советын «Ойууру баһаартан харыстыыр дьаһаллары күүһүрдэр туһунан» 1981 сыл муус устар 9 күнүнээҕи 145 №-дээх уурааһынан булгуччу бобуллар.

Баһаар барар кутталлаах сезона саҕаланна. Гражданнар, тыаҕа, хонуугу уоту сэрэхтээхтик туттуҥ, ойууру уоттан харыстаҥ!

В. СТЕПАНОВ,
леспромхоз кылаабынай лесничэйэ.

ДЬИССИПЛИИНЭ ТӨРҮТЭ

(Бүтүүтэ. Иннин 3-с стр. көр).

ин кытта атын сиргэ көһүүгэ үлэһит себүлээх буолуччулаах. Арай администрация производственнай наадыйдыы үөскээтэҕинэ эрэ үлэһити ыйытыга суох бинир ыйтан ордугун суох болдьоххо көһөрүөн сөп. Ити кэмнэ хамнаһа урукку орто хамнастан намыһаҕа суох кээмэйинэн төлөнөр.

Үгүс үнсүү үлэ киниискэтин толоруу, бүтэһиктээх ахсаан, араас ыспыраапкалар бэлиируостарыгар киирэр.

Администрация буруйунан үлэһит үлэлээбэкка олорбут күннэриттэр орто хамнаһа төлөнөр. Үлэһит наадыйар ыспыраапкаларын администрация тута биэрэр эбээһинэстээх.

Үлэ туһунан сокуоннар — үлэ кэһиитин туһунан Коммунистическай партия, Советскай государство аҕальы кыһамныыларын көстүүтэ. Олоруу чуолкайдык тутуһуу — хас биирдии салайар үлэһит нэһиилэ дьылалата.

В. ВАСИЛЬЕВ,
оройуон прокурора,
1 кылаастаах юрист.

Редактору солбуйаччы С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор — 21-395, отделлар — 21-495, уопсай — 21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ. с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3288.

№ ЗАКАЗА 61